

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

571

Vragen van het lid **Buitenweg** (GroenLinks) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *ex-partnergeweld* (ingezonden 9 september 2020).

Antwoord van Minister **Dekker** (Rechtsbescherming), mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 27 oktober 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 155.

Vraag 1

Wordt *ex-partnergeweld* geregistreerd als een vorm van huiselijk geweld? Zo ja, is er een verschil in registratie van huiselijk geweld waar sprake is van *ex-partnergeweld* en huiselijk geweld waar de huidige partner de geweldpleger is?

Antwoord 1

Veilig Thuis maakt bij de registratie van de aard van het geweld onderscheid tussen de doelgroepen van het geweld (hoofdcategorieën) en registreert daarbij ook de verschillende vormen van mishandeling (subcategorieën). «(Ex-)partnergeweld» is een van de hoofdcategorieën. Veilig Thuis maakt in deze hoofdcategorie geen onderscheid in geweld tussen *ex-partners* en geweld tussen huidige partners. In de praktijk kunnen deze twee rollen (partner en *ex-partner*) immers niet altijd helder zijn en/of periodiek wisselen. Politie en OM kunnen in geval van *ex-partnergeweld* de maatschappelijke classificatie «huiselijk geweld» en de onderclassificatie «partnergeweld» toevoegen. *Ex-partnergeweld* wordt niet afzonderlijk geregistreerd.

Vraag 2

Worden bij partnergeweld en bij *ex-partnergeweld* zowel de meldingen, de aangiften en de veroordelingen geregistreerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Veilig Thuis registreert meldingen van (ex-)partnergeweld. De politie registreert meldingen en aangiften van geweldsincidenten. Het Openbaar Ministerie en de rechtspraak registreren veroordelingen van geweldsdelicten. De politie en het Openbaar Ministerie kunnen aan deze registratie de maatschappelijke (onder)classificatie «partnergeweld» toevoegen.

Vraag 3

Vindt er aparte registratie plaats bij (ex-)partnergeweld als er sprake is van meerdere geweldsincidenten tussen hetzelfde slachtoffer en dezelfde dader? Zo ja, op welke wijze wordt dit meegenomen in de registratie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Nee. Er vindt geen aparte registratie plaats van meerdere geweldsincidenten door dezelfde pleger bij hetzelfde slachtoffer. De verschillende incidenten kunnen wel aan elkaar gekoppeld worden: Veilig Thuis kan in de registratie meerdere meldingen van (ex-)partnergeweld waarbij dezelfde personen zijn betrokken aan eenzelfde casus koppelen. Ook de politie kan in de registratie meerdere geweldsincidenten waarbij dezelfde personen zijn betrokken aan elkaar koppelen. Het Openbaar Ministerie en de rechtspraak registreren op zaaksniveau. Het is afhankelijk van de tenlastelegging in de strafzaak of hiervan meerdere incidenten onderdeel uitmaken.

Vraag 4

Hoeveel vrouwen zijn in de periode 2017 tot en met 2019 slachtoffer geworden van stalking door de ex-partner?

Antwoord 4

In het prevalentieonderzoek naar huiselijk geweld en kindermishandeling (WODC 2019) is stalking niet gemeten. Momenteel voert het WODC een nieuw prevalentieonderzoek naar huiselijk en seksueel geweld uit onder de Nederlandse bevolking, waarbij wel op basis van zelfrapportage gemeten wordt hoeveel personen in Nederland het afgelopen jaar slachtoffer zijn geweest van stalking door de ex-partner. De uitkomsten van dit onderzoek verschijnen naar verwachting in het najaar van 2020 en zullen met uw Kamer worden gedeeld.

Vraag 5

Hoeveel vrouwen zijn in de periode 2017 tot en met 2019 slachtoffer geworden van een geweldsmisdrijf gepleegd door de ex-partner?

Antwoord 5

Uit cijfers van het CBS (gebaseerd op zelfrapportage door de slachtoffers in de Veiligheidsmonitor) blijkt dat in 2017 per 100 vrouwen in Nederland 2,8 vrouwen slachtoffer waren van een geweldsdelict, waarvan 9,1% door de ex-partner (ter vergelijking: door de partner 3,3%).¹ Voor het jaar 2018 zijn deze cijfers niet beschikbaar bij het CBS. In 2019 waren 2,7 vrouwen per 100 vrouwen slachtoffer van een geweldsdelict, waarvan 7,7% door de ex-partner (ter vergelijking: door de partner 3,4%).²

Vraag 6

Hoeveel vrouwen zijn in de periode 2017 tot en met 2019 gedood door de ex-partner?

Antwoord 6

Uit cijfers van het CBS blijkt dat in 2017 in Nederland 18 vrouwen zijn gedood door de (ex-)partner.³ In 2018 zijn 32 vrouwen in Nederland gedood door de (ex-) partner.⁴ Op basis van de voorlopige cijfers van het CBS over 2019 blijkt dat in dat jaar 23 vrouwen in Nederland zijn gedood door de (ex-) partner.⁵

¹ Website CBS, zie: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83096NED/table?dl=3B6D7>. Dit betreft mishandeling, bedreiging, geweld met seksuele bedoelingen en cyberpesten.

² Zie voetnoot 1

³ Website CBS, zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/36/in-2017-meer-slachtoffers-van-moord-en-doodslag>.

⁴ Website CBS, zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/39/minder-slachtoffers-moord-en-doodslag-in-2018>.

⁵ Website CBS, zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/42/helpt-minder-slachtoffers-moord-en-doodslag-in-20-jaar>.

Vraag 7

Zijn er specifieke protocollen (bij betrokken instanties) voor situaties waarin vrouwen worden bedreigd door de ex-partner en die uniek zijn voor deze situaties? Zo ja, wat zijn deze protocollen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Ja. De aanpak van stalking valt samen met de aanpak van huiselijk geweld als het gaat om de afstemming, de werkwijze en de beschikbare interventies van de politie, Veilig Thuis en de strafrechtketen. Omdat inspectieonderzoek heeft laten zien dat verbeteringen nodig zijn in de aanpak van stalking, zijn er door partners specifieke protocollen ontwikkeld.

De maatregelen uit de beleidsreactie op het rapport van de Inspectie van JenV over de aanpak van ex-partner stalking door Bekir E. hebben geleid tot (aanscherping van) enkele specifieke protocollen voor de aanpak van stalking door ex-partners. Zo hebben het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond en Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond hun werkwijze voor een herkenning en inschatting van de risico's verbeterd en beschikbaar gemaakt voor andere organisaties. Ook heeft de politie een specifieke werkinstructie voor de aanpak van stalking door de ex-partner ingevoerd, waarin onder meer de afstemming met Veilig Thuis, Reclassering en OM is opgenomen. Ten slotte heeft het OM de aanwijzingen herbeoordeeld. De aanwijzingen zullen naar aanleiding hiervan ook specifiek worden aangepast voor ex-partner stalking, als onderdeel van de aanscherping van de strafrechtelijke aanpak van stalking.

Benadrukt moet worden dat bedreiging door de ex-partner in veel gevallen samenloop laat zien met andere vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling⁶. Daarom is ook bij bedreiging door de ex-partner in de eerste plaats een integrale werkwijze de aangewezen weg. Deze werkwijze is gericht op directe veiligheid (het stoppen van het geweld en beschermen van slachtoffers) en vervolgens op duurzame veiligheid in het gezin of het huishouden (door het wegnemen van de risico's op herhaling van het geweld).

Vraag 8

Wordt het beleid dat beoogt vrouwen te beschermen die gevaar lopen vanwege hun partner of ex-partner geëvalueerd? Zo ja, op welke wijze vindt deze evaluatie plaats? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Ja. De Impactmonitor huiselijk geweld en kindermishandeling⁷, die eind 2019 voor het eerst is gepubliceerd, laat op structurele basis zien hoe het er in Nederland voor staat met de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (inclusief (ex-)partnergeweld). De impactmonitor laat zowel landelijk als regionaal zien wat de impact is van beleid en van de uitvoering. Hiermee wordt een basis gelegd voor verbetering van de aanpak en de evaluatie van beleid.

Vraag 9

Worden incidenten van (ex-)partnergeweld benut als leermogelijkheden om hulpverlening en/of beleid te verbeteren? Zo ja, hoe worden dergelijke incidenten hiervoor benut? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9

Ja. Naast de gestructureerde monitoring met behulp van de impactmonitor, is er in de uitvoering aandacht voor evaluatie. Politie, Veilig Thuis, justitieorganisaties, vrouwenopvang en hulpverlening evalueren casuïstiek. Dit gebeurt bijvoorbeeld op verzoek van professionals die na een incident op zoek zijn naar een optimale aanpak, maar ook naar aanleiding van onderzoek door de Inspectie vanwege een calamiteit.

Calamiteiten als gevolg van huiselijk geweld worden in toenemende mate door gemeenten aangegrepen voor het inrichten van leersessies of -trajecten

⁶ Boom, A. ten, et al (2019): *De prevalentie van huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland*. Den Haag: WODC. Zie p. 30–40 en p. 92–93.

⁷ Website CBS, zie: https://dashboards.cbs.nl/v2/dashboardimpactmonitor_hgkm/

met betrokken partijen. Gemeenten richten in toenemende mate met betrokken partijen leersessies of leertrajecten in over de aanpak van huiselijk geweld. Zij kunnen hierbij gebruik maken van de handreiking «Leren van calamiteiten in het sociaal domein»⁸, opgesteld door de Inspecties.

Vraag 10

Worden ervaringsdeskundigen betrokken bij het maken/ontwikkelen, evalueren en/of verbeteren van beleid en/of hulpverlening? Zo ja, op welke wijze worden ervaringsdeskundigen betrokken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

Ja. Het betrekken van ervaringsdeskundigen is belangrijk. Vanuit het programma Geweld hoort nergens thuis is daarom een handreiking ontwikkeld voor gemeenten om ervaringsdeskundigheid in te zetten bij de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. De handreiking is gedeeld met alle gemeenten.

Het programma Geweld hoort nergens thuis wordt bijgestaan door een vertegenwoordiging van ervaringsdeskundigen (zowel ex-plegers als ex-slachtoffers). Deze ervaringsdeskundigen stimuleren en ondersteunen het programmateam en de regio's.

⁸ <https://www.verwey-jonker.nl/publicaties/2019/leren-van-een-calamiteit-in-het-sociaal-domein>